

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Теоретико-правові та методичні засади експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам доступності»

здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії

Островерхова Дмитра Олександровича

за спеціальністю 081 Право (галузь знань 08 Право)

Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасне інформаційне суспільство формує нові виклики та вимоги щодо забезпечення цифрової «доступності» для органів державної влади, місцевого самоврядування та юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, що забезпечують соціально значущі послуги або пропонують товари у сфері надання цифрових ресурсів чи електронних послуг, та поширюють свої вимоги в усіх сферах людської діяльності. Термін «доступність» набуває все більш широкого значення оскільки охоплює не тільки технічну можливість доступу до Інтернет-ресурсів, а й глибші аспекти: рівність можливостей, інклюзивність, зручність, цифрову компетентність учасників і безбар'єрність використання цифрових сервісів. У контексті цифрової трансформації надання різного виду послуг цифрова «доступність» переходить із рівня додаткової переваги на рівень необхідної умови для реалізації права кожного на отримання якісних послуг.

У сучасних умовах розвитку демократичної держави надзвичайно важливою у цифровому просторі є інклюзивність. Адаптування цифрового контенту до потреб абсолютно усіх людей створює умови для їхньої повноцінної участі в суспільному, науковому, освітньому та економічному житті. Зазначимо, що покращення доступності завжди сприятиме підвищенню загальної якості цифрових продуктів, що робить їх кращими для всіх користувачів. У контексті цифрової трансформації процесів діяльності людини цифрова «доступність» перестає бути додатковою перевагою і переходить на новий, більш високий рівень – стає необхідною умовою для реалізації права кожного на отримання якісних послуг. Однак, теоретичне підґрунтя цифрових трансформацій у сучасних умовах досліджено обмежено та лише в окремих сферах людської діяльності. З огляду на вищезазначене, актуальності набирає питання вирішення завдання експертного оцінювання відповідності продуктів і послуг інформаційно-комунікаційних технологій або цифрових ресурсів, зокрема веб-сайтів, вимогам щодо цифрової «доступності».

Зазначимо, що проблемою оцінювання відповідності програмного забезпечення певним вимогам, перш за все вимогам замовника, приділяли увагу у своїх наукових працях такі вчені, як: Ю. М. Безкоровайна, О. В. Випорхонюк, О. П. Гудима, Ю. Г. Даник, О. П. Дишлевий, О. В. Лагодний, О. О. Писарчук, В. А. Скалова, К. О. Соколов, І. І. Шапошнікова та інші. Питання захисту інформації в мережі Інтернет висвітлюють у наукових працях Ю. Є. Атаманова, В. С. Гура, К. О. Зеров, Л. Л. Тарасенко, І. В. Черкашин, О. О. Яворська та інші. Окремі аспекти проблематики забезпечення цифрової трансформації, цифрових прав і реалізації цифрового впровадження були в центрі уваги низки вчених, серед яких: В. Бесчастний, Н. Бочарова, К. Вознюк, О. Загаєцька, Т. Камінська,

К. Линьов, Я. Олійник, П. Клімушин, Л. Тарасенко та інші. Не залишались окремі питання й поза увагою іноземних вчених, зокрема таких, як: А. Гофман, Г. Джануміс, Є Крок, А. Раннвейг, В. Харітсіс та інші. Значний внесок у висвітлення впровадження цифрових технологій в освітній простір зробили такі науковці, як В. Биков, Л. Тимчук, А. Гуралюк, І. Кучерак, які досліджували сферу освітніх послуг; Н. Верлос, Т. Коломоець, В. Воронкова, В. Нікітенко досліджували проблеми цифрової дискримінації та шляхи її подолання в умовах цифрової трансформації суспільства; Г. Гапоненко, О. Євтушенко, І. Шамара доводили, що безбар'єрне середовище є не лише питанням соціальної відповідальності, але й важливим інструментом стабільного розвитку туристичного бізнесу в Україні. Однак, питання забезпечення цифрової «доступності» веб-сайтів у цих та інших сферах людської діяльності досліджувались обмежено, а питання, що висвітлюють специфіку експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» взагалі залишилися поза увагою науковців, що вказує на актуальність даного дослідження.

Зазначене вище свідчить про актуальність обраної теми дисертаційного дослідження й обумовлює його зміст, структуру та підтверджує науково-теоретичну й практичну значущість даної роботи. Крім того, дане дослідження забезпечить систематизацію та методичну однаковість експертної практики; підвищить результативність й ефективність вирішення експертних завдань; розширить можливості даного виду судової експертизи через вдосконалення її методичної бази.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає й узгоджується із положеннями: Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 21.03.1991 р. № 875-ХІІ; Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні, затверджених розпорядженням КМУ від 15.04.2013 р. № 386-р.; Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації, затверджених розпорядженням КМУ від 03.03.2021 р. № 167-р.; Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 рр., що схвалена Указом Президента України від 11.06.2021 р. № 231/5021; Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням КМУ від 14.04.2021 р. №366-р.; пріоритетних напрямів «Правові механізми забезпечення і захисту прав і свобод людини» й «Фундаментальні та прикладні проблеми наукового забезпечення боротьби із злочинністю в Україні» на 2021–2025 рр., затверджених постановою загальних зборів Національної Академії правових наук України від 26.03.2021 р. № 12-21. Тема відповідає Переліку пріоритетних напрямів наукових досліджень в Україні з проблем наук кримінально-правового циклу, затвердженого бюро відділення кримінально-правових наук Національної академії правових наук України у 2022 році (№ 1150).

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (протокол № 9 від 14 грудня 2022 року).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розроблення науково обґрунтованих основ формування та реалізації теоретико-правових та методичних засад експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо доступності на підґрунті узагальнення та систематизації теоретичних, правових і методичних основ цифрової доступності. Досягнення зазначеної мети є можливим за умови системного комплексного підходу до вирішення низки взаємозалежних завдань:

- окреслити теоретичне підґрунтя забезпечення «доступності» до цифрового простору, як базовий засіб реалізації прав і свобод людини за допомогою мережі Інтернет;

- визначити загальну структуру «доступності» у сфері цифровізації;

- узагальнити та систематизувати теоретичні засади підходів до забезпечення доступності в Інтернеті;

- схарактеризувати веб-сайт, місце та значення експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» у системі судових експертиз;

- опрацювати сучасний стан нормативно-правового регулювання доступності в Україні.

- проаналізувати світову практику нормативно-правового регулювання цифрової «доступності»

- з'ясувати особливості правового механізму забезпечення цифрової «доступності» крізь призму взаємодії органів влади та інших інституцій;

- виокремити особливості висновку експерта з оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо його «доступності» як джерело доказів у судочинстві;

- встановити об'єкт, мету, предмет і завдання експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності»;

- виявити загальні методичні положення експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам щодо «доступності»;

- схарактеризувати допоміжні програмно-технічні засоби для оцінювання відповідності веб-сайту вимогам щодо «доступності»;

- розробити алгоритм експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам «доступності» як операційну частину експертної методики з оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам законодавства з цифрової доступності;

- виокремити проблемні питання експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» та обґрунтувати напрями розвитку судової експертизи у цій сфері знань.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають під час проведення експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо доступності.

Предметом дослідження є теоретико-правові та методичні засади експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо доступності.

Методи дослідження. В процесі дослідження було застосовано систему методів пізнання, що забезпечило достовірність отриманих результатів і зроблених висновків й пропозицій. Методологічною основою дисертації обрано *міждисциплінарний підхід*, який включає використання комплексу

загально-наукових, філософських і спеціальних методів наукового пізнання, положень теорії доказів, логіки, гносеології, кримінального процесу, криміналістики, судової експертизи, обрання яких зумовлено об'єктом, предметом, метою й завданням даного дослідження. *Історико-правовий метод* використовувався під час аналізування генезису, виявлення характерних тенденцій формування та розвитку наукових поглядів стосовно експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності», а також процесуальних аспектів експертних досліджень даного напрямку (підрозділи 1.1, 2.1, 3.1). *Догматичний метод* використано під час визначення правових і стандартизованих категорій, з'ясування їх суті для поглибленого вивчення й уточнення понятійно-категоріального апарату використаного в дослідженні (розділи 1, 3). Діалектичний метод сприяв вирішенню визначених завдань у динаміці, встановленню кореляційних зв'язків складових провадження експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» та алгоритмів їх створення, а також забезпечив визначення й розуміння об'єкта та предмета дослідження й сприяв установленню їх взаємозв'язку та взаємозумовленості (розділи 1–3). *Порівняльно-правовий і прогностичний методи* застосовано для забезпечення ґрунтовного аналізування положень комплексних монографічних досліджень здійснених у межах даної проблематики, визначення проблем проведення експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» та з'ясування можливостей і перспектив застосування положень, запропонованих вченими, а також їх упровадження у правозастосовну практику (розділи 1–3). *Логіко-семантичний і структурно-логічний методи* дозволили провести критичне аналізування висвітлених у спеціальній літературі положень і пропозицій, тим самим сприяючи формуванню та викладанню науково-обґрунтованих положень у тексті дисертації та наукових публікаціях (розділи 1–3). Застосування формально-логічного методу забезпечило викладення матеріалу й сформованих висновків і рекомендацій логічно-структурованого та формально-обґрунтованого (розділи 1–3). Крім того, під час виконання дисертаційної роботи її автор використовував окремі та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження склали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, присвячених інституту судової експертизи, досліджень цифрової «доступності», залученню обізнаних осіб у судових провадженнях і процесуальному порядку їх залучення. Нормативно-правову основу дослідження складають Конституція України, закони України та інші чинні нормативно-правові акти.

Емпіричну базу даного дослідження становлять публікації в періодичних виданнях, довідкова, відомчі аналітичні матеріали, інші офіційні документи, з інформацією щодо проведення експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності», а також дані анкетування. В опитуванні взяли участь всього 158 осіб (додаток В), серед яких: судді (слідчі-судді) – 27 осіб; слідчі (прокурори, дізнавачі) – 98 осіб; оперативні працівники – 33 особи. Опитані представники відповідних установ і підрозділів Національної поліції Харківської, Полтавської, Сумської, Дніпропетровської та Рівненської областей.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що проведене дисертаційне дослідження за характером і змістом вивчених питань є одним із перших в Україні комплексним науковим дослідженням теоретичних і методичних засад експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності». За результатами здійснених наукових пошуків сформульовано низку концептуальних положень та обґрунтованих висновків і рекомендацій, зокрема:

вперше:

- запропоновано авторське визначення терміну «цифрова доступність»: *цифрова доступність – це вимірювана характеристика цифрового продукту, послуги чи сервісу, що визначає його відповідність чи невідповідність вимогами офіційного стандарту з цифрової доступності за певними критеріями;*

- узагальнення та систематизація міжнародного досвіду дозволили виокремити кілька моделей нормативно-правового регулювання цифрової «доступності» у світовій практиці, серед яких: директивна модель прямої гармонізації; правозастосовна (прецедентна) модель; рекомендаційна модель;

- розроблено алгоритм експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності», що охоплює тематичні блоки, пов'язані з : альтернативними версіями, автовідтворенням, клавіатурною навігацією, формами, посиланнями, зображеннями, структурою, мовою, контрастом, таблицями, медіа-контентом, масштабуванням тексту та способами пошуку сторінок і має стати операційною частиною майбутньої експертної методики оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам законодавства з цифрової доступності

- доведено, що фундаментальне вирішення проблемного питання із експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам щодо «доступності» разом з законодавчим врегулюванням даної сфери є виокремлення самостійного виду судових експертиз, або створення нового класу судових експертиз «Цифрова експертиза»;

удосконалено:

- класифікацію обмежених можливостей людей за рядом критеріїв, а саме: *за характером* (сенсорні, фізично-рухові, когнітивні, психічні, хронічні захворювання, комплексні); *за ступенем* з урахуванням Міжнародної класифікації функціонування ВООЗ (легкий, помірний, тяжкий, глибокий ступінь); *за походженням* (вроджена, набута, вікова); *за часом прояву* (тимчасова, прогресуюча, постійна, епізодична); *за видимістю* (видима, прихована); *за статусом* (офіційно визнана, не визнана офіційно, вікова, ситуативна);

- розумінні сутності веб-сайту – встановлено, що веб-сайт може виступати багатогранним об'єктом судової експертизи, зокрема як: складний чи складений об'єкт інтелектуальної власності; програмний засіб; цифровий ресурс; специфічний продукт (сервіс); нематеріальний актив з ринковою вартістю; наведена їх характеристика;

- процес оцінювання відповідності, який передбачає застосування формалізованих технічних методик перевірки – автоматизованого й ручного тестування за критеріями сприйнятності, керованості, зрозумілості та надійності

(принцип «POUR», закладений у WCAG), а також тестування за допомогою допоміжних технологій (програм екранного доступу, альтернативних пристроїв керування), аналізування програмного коду та структури документа;

- обґрунтування, що важливими ознаками веб-сайту є: наявність складових, що «вбудовані» в багатовимірну структуру; знаходження його в цифровому просторі; матеріальний об'єкт на якому фізично розміщений веб-сайт існує у виді серверу, комп'ютеру чи іншому апаратному засобу інформаційно-комунікаційних технологій; доступ до матеріального об'єкта – фізичного носія на якому розміщений веб-сайт може відбуватись віддалено через мережеву інфраструктуру та протоколи передачі даних; для проведення дослідження веб-сайту на предмет його доступності необхідним є віддалений доступ до матеріального об'єкту через мережу з можливістю огляду веб-сайту, копіювання HTML та CSS кодів;

- визначення поняття *експертна методика оцінювання відповідності веб-сайту вимогам цифрової «доступності»* – це окрема (типова) експертна методика, що має описувати веб-сайт з точки зору його властивостей та ознак «доступності» за чітким алгоритмом перевірки «критеріїв успішності», передбачених чинним стандартом з «доступності», та визначенням рівнів «доступності» за кожним із них; методика має містити рекомендації з вибору допоміжно-програмних засобів для застосування в ході проведення дослідження та необхідний їх набір, а також рекомендації з підготовки матеріалів для проведення експертизи;

- етапи формування характеристики допоміжних програмно-технічних засобів для оцінювання відповідності веб-сайту вимогам щодо «доступності», зокрема: визначення переліку інструментів для перевірки «доступності» веб-сайтів, за рекомендаціями W3C; проведення вибору інструменту для оцінювання веб-доступності; здійснення перевірки «доступності» веб-сайту за допомогою «вбудованих інструментів розробника» в браузері – наведено зміст кожного із наведених етапів;

дістали подальшого розвитку

- розуміння *цифрового простору* – це матриця середовищ, шарів і компонентів, що взаємодіють між собою через цифрові сигнали, а з людиною через засоби ІКТ, шляхом створення, обробки та передачі даних в цифровому форматі, за рахунок споживання електроенергії та обчислювальних потужностей і здатна перетворювати окремі частини суспільного життя;

- принципи розумного пристосування (зокрема, індивідуальність, ефективність результату, забезпечення безпеки, екологічність, своєчасність і доступність процедури звернення, інтерактивний процес прийняття рішень, гідність і повага, конфіденційність, пропорційність), які запропоновано визначати з урахуванням того, що принципи орієнтовані на їх застосування в цифровій сфері в галузі веб-дизайну;

- нормативно-правове регулювання «доступності» в цифровому просторі – удосконалення системного регулювання синхронізовано з адаптацією законодавства України до права Європейського Союзу, зокрема, з нормативними документами ЄС: Директивою (ЄС) 2016/2102 «Про доступність веб-сайтів і мобільних застосунків суб'єктів публічного сектору», Директивою

(ЄС) 2019/882 «Європейським актом про доступність»;

– наукова позиція щодо суб'єкта, який може надавати висновок експерта з оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо його «доступності» – це обізнана особа, зокрема й судовий експерт, що має кваліфікацію з експертної спеціальності 10.9 «Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів», яка передбачає наявність повної вищої профільної освіти рівня не нижче спеціаліста у галузі інформаційних технологій, кібербезпеки або комп'ютерної інженерії, а також низку відповідних професійних навичок і вмінь;

– розуміння веб-сайту – доведено, що веб-сайт це динамічний об'єкт, тому предметом є не «веб-сайт взагалі», а конкретний його стан на певну дату, що потребує фіксації (архівування веб-сторінки); для повноцінної технічної фіксації веб-сайтів існує спеціальний стандартизований програмний засіб WARC (Web ARChive), який послідовно упаковує в один архівний файл усі ресурси сторінки разом із протокольними заголовками «http», часовими мітками і контрольними хеш-сумами кожного запису.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що основні результати були спрямовані на розроблення та удосконалення теоретичних і правових засад, організації та методології експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності» й використовувались за такими напрямками:

– у *науково-дослідній роботі* – сформульовано положення, узагальнення, висновки та рекомендації становлять підґрунтя для подальшого розроблення загально-теоретичних проблем теорії та удосконалення організаційно-правового регулювання експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності»;

– у *законотворчій діяльності* – задля удосконалення норм процесуального закону у частині проведення експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності»;

– у *правозастосуванні* – з метою підвищення ефективності діяльності слідчих, прокурорів, інших учасників, які залучаються до провадження експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності»;

– у *освітньому процесі* – під час викладання дисципліни «Процесуальні проблеми експертного забезпечення правосуддя у кримінальному провадженні» (акт впровадження Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України від 01 липня 2026 року).

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана здобувачем самостійно, усі сформульовані положення, висновки та пропозиції є результатом власних досліджень. Для отримання наукових результатів було проаналізовано та критично осмислено низку нормативних джерел, наукових досліджень, слідчу та експертну практику; обґрунтовано теоретичні положення та запропоновано слушні рекомендації, спрямовані на удосконалення теоретичних і загально-методичних засад експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності». Нові наукові результати отримані здобувачем, опубліковані в одноосібно підготовлених наукових працях. Дисертація є

самостійним науковим дослідженням здобувача.

Апробація матеріалів дослідження. Основні положення та результати дисертації оприлюднені на міжнародних та всеукраїнських конференціях: Міжнародна науково-практична конференція до 100-річчя від дня народження проф. М. В. Салтевського «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу» (м. Харків, Україна, 8 листопада 2017 р.); Міжнародна науково-практична конференція, присвяченої 100-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України М. В. Салтевського «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики» (м. Харків, Україна, 7–8 листопада 2017 р.); науково-практична конференція «Теорія і практика судової експертизи і криміналістики» (м. Київ–Маріуполь, Україна, 27 лютого 2018 р.); Міжнародна наукова конференція-полілогу «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики» (м. Харків, Україна, 15–16 квітня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання фінансової безпеки» (м. Вінниця, Україна, 27 березня 2023 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє відображення у 3 наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях України та 5 публікаціях апробаційного характеру.

Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Островерхов Д. О. Предмет, об'єкт і завдання експертного оцінювання відповідності веб-сайтів вимогам щодо «доступності». *Архів кримінології та судових наук*. 2026. № 1 (13). С. 87–96.

DOI: 10.32353/acfs.13.2026.06.

URL: <https://archive-criminology.com.ua/journal/article/view/236>.

2. Островерхов Д. О. Місце інклюзивного та адаптивного дизайну в системі підходів забезпечення доступності веб-сайтів. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2025. № 35 (2). Ч. 2. С. 665–676.

DOI: 10.32631/vca.2025.2.91.

URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/847>.

3. Островерхов Д. О. Деякі правові аспекти забезпечення цифрової доступності в Україні. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2025. № 36 (3). С. 583–594.

DOI: 10.32631/vca.2025.3.50.

URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/850/920>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Островерхов Д. О. Проблеми співавторства при створенні комп'ютерної програми за багатостадійним процесом. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя від дня народження проф. М. В. Салтевського (м. Харків, 8 листоп. 2017 р.). Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. С. 142–145.

5. Островерхов Д. О. Комп'ютерна програма: складний чи складений твір. *Актуальні питання судової експертизи та криміналістики*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України М. В. Салтевського (м. Харків, 7–8 листоп. 2017 р.). Харків: Міністерство

юстиції України, Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса, 2017. С. 196–198.

6. Островерхов Д. О., Баранов П. Ю. Значение дефиниций при проведении судебных экспертных исследований. *Теорія і практика судової експертизи і криміналістики*: матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ–Маріуполь, 27 лют. 2018 р.). Київ: Європейський університет, 2018. С. 245–246.

7. Островерхов Д. О. Визначення комп'ютерної програми як об'єкта експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції–полілогу (м. Харків, 15–16 квіт. 2021 р.) Харків: Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. С. 65–67.

8. Островерхов Д. О. Деякі правові аспекти забезпечення цифрової доступності в Україні. *Актуальні питання фінансової безпеки*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.). Вінниця: МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека», 2023. С. 170–173.

Усі 8 наукові праці здобувача характеризують повнотою викладення основних положень та результатів дисертаційної роботи.

Дотримання академічної доброчесності. На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць та протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі StrikePlagiarism) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності. Дисертація містить результати власних досліджень здобувача. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним і коректним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стил ь викладання матеріалу дослідження – науковий, відповідає вимогам сучасного українського правопису.

Відповідність дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Робота відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341, від 19 травня 2023 року № 502, від 03 травня 2024 року № 507) і може бути подана до разової спеціалізованої вченої ради для її попереднього розгляду та захисту.

У результаті попередньої експертизи дисертації Островерхова Дмитра Олександровича «Теоретико-правові та методичні засади експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам доступності» у межах фахового семінару, який було проведено у лабораторії теоретичних досліджень,

міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України та за результатами голосування – із 20 осіб, які взяли участь у голосуванні, за – 20; проти – 0; утримались – 0.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Островерхова Дмитра Олександровича на тему «Теоретико-правові та методичні засади експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам доступності».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Островерхова Дмитра Олександровича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам до оформлення дисертації, що затверджені наказом МОН від 12 січня 2017 р. № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341, від 19 травня 2023 року № 502, від 03 травня 2024 року № 507).

3. Рекомендувати дисертацію Островерхова Дмитра Олександровича на тему «Теоретико-правові та методичні засади експертного оцінювання відповідності веб-сайту вимогам доступності» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні фахового семінару,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач лабораторії
ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Елла СІМАКОВА-ЄФРЕМЯН

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник
ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Олег УГРОВЕЦЬКИЙ

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник
ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Вадим БАБАКІН